

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Закарпатський музей народної архітектури та побуту
Мукачівський історичний музей «Замок Паланок»
Український інститут національної пам'яті
Закарпатська академія мистецтв
Київський національний університет культури і мистецтв
Львівський національний університет імені Івана Франка
Волинський національний університет імені Лесі Українки

«Актуальні питання музеєзнавства, пам'яткознавства»

Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

Мукачево
31 березня 2023 р.

УДК 069.1:904(043.2)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 26 квітня 2023 року)

Актуальні питання музеєзнавства, пам'яткознавства: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Мукачево: РВВ МДУ, 2023.- 64 с.

Відповідальний за випуск – доктор економічних наук, професор Мілашовська О.І.

Метою проведення конференції є здійснення комплексного наукового розгляду сучасного стану збереження культурної спадщини в музеях, забезпечення реставрації пам'яток та дослідження процесу розвитку музеєзнавства та пам'яткознавства. У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми розвитку музеєзнавства та пам'яткознавства України і світу.

УДК 069.1:904(043.2)

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

© Мукачівський державний університет, 2023

ОБЛАСНОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ ІМ. Т. ЛЕГОЦЬКОГО ЗА УМОВ ВІЙНИ	45
ПИЛИП Р.І.ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕКОНСТРУКЦІї ТРАДИЦІЙНОЇ ПИСАНКИ ЗАКАРПАТТЯ	47
УДВОРГЕЛІ Л.І., МОЛНАР-БАБІЛЯ Д.І. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ СУЧАСНОГО МУЗЕЮ	49
ХАУСТОВА К.М., ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М. ТЕНДЕНЦІї ДІДЖИТАЛІЗАЦІї В МУЗЕЙНІЙ ГАЛУЗІ	52
<i>Секція 4. Підготовка фахівців музейної справи : специфіка і сучасні вимоги</i>	
ГАВРИЛЮК С. В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 027 «МУЗЕЄЗНАВСТВО, ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВО» У ВОЛИНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ	53
ДАЦЕНКО Д., ГОЛОВКО О.М. КУЛЬТУРА ЕКСКУРСІЙНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ	56
ДМИТРЕНКО А. А. ЗАЛУЧЕННЯ ФАХІВЦІВ-ПРАКТИКІВ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ОК «ОСНОВИ АТРИБУЦІї ТА ЕКСПЕРТИЗИ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ»	58
НАДОЛЬСЬКА В. В. ПРАКТИЧНА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З МУЗЕЄЗНАВСТВА, ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВА У ВНУ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ	60
ПАВЛУСЬ А. М., ДМИТРЕНКО А. А. ЗУСТРІЧІ ІЗ ФАХІВЦЯМИ-ПРАКТИКАМИ ЯК ФОРМА НАБУТТЯ СТУДЕНТАМИ-МУЗЕЄЗНАВЦЯМИ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ	62

УДК: 008:069

ХАУСТОВА К.М.
кандидат економічних наук, доцент
Мукачівський державний університет
м. Мукачево
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М.
кандидат економічних наук, доцент
Мукачівський державний університет
м. Мукачево

ТЕНДЕНЦІЇ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В МУЗЕЙНІЙ ГАЛУЗІ

Процеси діджиталізації, що стрімко розвиваються в умовах поступового переходу до постіндустріального суспільства активно проникають та якісно змінюють всі сфери життя суспільства. Не минули вказані процеси й музейну галузь.

Сучасні процеси глобалізації, інформатизації суспільства а також інтенсивне формування індустрії гостинності і розваг активно впливають на трансформацію сучасних музейних практик, які все більше пов'язуються не тільки з процесами збереження й інтерпретації культурної спадщини, але і намаганням сприяти розв'язанню актуальних проблем сучасності [1, с.147].

Сучасні цифрові технології розкривають нові можливості для розвитку музейної галузі як у цілому так і на рівні окремих суб'єктів. Зокрема, сучасні цифрові технології та технічні засоби надають широкі можливості для створення банків даних, які дають змогу накопичувати та впорядковувати за певними ознаками матеріали різного типу, що вкрай важливо у контексті музейної справи.

Ідея оцифрування музейних колекцій в широкому форматі з'явилася у компанії Google ще у 2011 році завдяки знаменитому принципу «20% часу». Кожен співробітник компанії Google має право проводити 20% робочого часу, обдумуючи нові проекти. Аміт Суд, будучи інженером-програмістом, поділився своєю ідеєю з тодішнім главою Тейтом Ніколасом Серотою та директором Музею сучасного мистецтва в США МоМА (Museum of Modern Art) Гленном Лоурі – і вони схвалили його ідею. Через деякий час компанія створила спеціальну камеру Google Art Camera, завдяки якій можна розгледіти в широкому форматі мазки пензля чи будь-які інші деталі на полотні, а відтак зайнялася розробкою створення сайту. Зараз інститут співпрацює з 1,5 тис. музеїв і культурних інституцій у 70 країнах. Google Arts & Culture тепер набагато більше ніж просто цифрове сховище колекцій творів мистецтва – проект сам став виробником культурного контенту з величезним охопленням аудиторії [2].

Продуктом діджиталізації у музейній сфері є створення віртуальних музеїв. Віртуальний музей демонструє важливий смисловий ефект, а саме можливість стирання кордонів між країнами, між віддаленими оригінальними експонатами та їх двійниками в екранному зображенні. У результаті, виграє відвідувач музею, який має бажання долучитися до культурного розвитку [3, с. 125].

Позитивним у розвитку віртуальних музеїв є певний ефект реклами наявної експозиції, розширення можливостей доступу широкого кола людей до вивчення музейних експозицій світу не залежно від їх місця знаходження та без суттєвих витрат. А з іншої - віртуальні музеї внаслідок їх більшої доступності стають певними конкурентами для реальних музеїв. Саме тому, використання інформаційного потенціалу сучасних музеїв є нерозривно пов'язаним з розвитком туристичної сфери, де окрім послуг культурного туризму кожен відвідувач може отримати додаткові послуги – а саме розміщення, культурний відпочинок, живе спілкування та новий життєвий досвід.

В Україні процеси діджиталізації музейної галузі поступово розвиваються. Прикладом цифровізованих музейних проєктів можна вважати: проєкт малої академії наук «Музейна планета» в якому за допомогою ГІС-технологій створено інтерактивну мапу з інформацією про всі музеї України та можливістю пошуку в оцифрованих музейних колекціях; проєкт європейського рівня «Віртуальна Тустань» – 3D-модель міста-фортеці у Львівській області; електронна колекція «Україна. Київ. Бабин Яр», яка містить оцифровані музейні предмети з фондового зібрання, що висвітлюють трагедію Бабиного Яру – урочища в Києві, де впродовж двох років було знищено понад 100 тис. євреїв, ромів, українців та представників інших національностей. Контент даних проєктів відповідає сучасним національним, європейським і світовим стандартам музейної справи та провідним репрезентаційним практикам.

Разом з цим, за словами фахівців з інформаційних технологій – в українській сфері культури цифровізації досі не виведено на рівень сталих інформаційних виробництв (цифрове 3D-моделювання і віртуальні тури, використання технології доповненої реальності), а наша спадщина здебільшого не присутня в світовому цифровому середовищі [4].

Отже процеси діджиталізації є явищем, що охоплює та пов'язує між собою всі сфери життя, економіки і суспільства. Саме тому, процеси діджиталізації в музейній галузі підвищуватимуть пізнаваність, конкурентоспроможності музеїв України у міжнародному оточенні а також підніматимуть культурний рівень, обізнаність та сприятимуть культурному розвитку нового покоління, яке вже сьогодні пізнає і сприймає світ переважно через цифрові технології. Україна володіє значним ІТ потенціалом, що за сприяння держави і активної співпраці з керівниками в музейній справі здатні досягнути високий результатів у справі цифрової адаптації вітчизняних музеїв.

1. Хаустова К.М., Мілашовська О.І. *Особливості менеджменту в музейній справі*. Економічний простір: Збірник наукових праць. – Дніпро: ПДАБА, 2022, № 180. – 220 с., С. 144-148

2. *Цифрові технології сприяють відвідуваності музеїв – директор Інституту культури Google [Електронний ресурс]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://artslooker.com/cifrovi-tekhnologii-spriyayut-vidviduvanosti-museyivdirector-google-art-institut/>.*

3. Волинець В. *Новий зміст і потенціал віртуального музею. Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*, 3(2), 122–133. <https://doi.org/10.31866/2617-796x.3.2.2020.220582>

4. *Національна бібліотека України імені Ярослава мудрого. Розвиток цифрової культури та діджиталізація музеїв: досвід упровадження та використання цифрових технологій музеями світу.* 2019. №3. URL: https://nlu.org.ua/storage/files/Infocentr/Tematich_ogliadi/2019/muzei.pdf

СЕКЦІЯ 4. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ : СПЕЦИФІКА І СУЧАСНІ ВИМОГИ

УДК 37.016:069]378.4(477.82)ВНУ

ГАВРИЛЮК С. В.
доктор історичних наук, професор
Волинський національний університет
імені Лесі Українки
м. Луцьк

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>